

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА**

ПРОГРАМА «НОВЕ ПРАВОСУДДЯ»

Моніторинговий звіт за результатами оцінки інформаційного забезпечення приміщень судів м. Києва

вересень 2019 року

Цей звіт підготовлено Громадською організацією «Центр демократії та верховенства права» в рамках реалізації грантового проекту «Зручний суд», який здійснюється за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому звіті, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

Зміст

Вступ	4
Загальна інформація про місцеві суди міста Києва	5
Оцінка інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів м. Києва за окремими блоками	6
Оцінка інформаційного забезпечення щодо прав особи у судовому процесі.....	6
Оцінка інформаційного забезпечення щодо подання позовної заяви та апеляційної скарги	111
Оцінка інформаційного забезпечення щодо здійснення передбачених законом платежів	144
Оцінка забезпечення корисною інформацією.....	211
Оцінка інформаційного забезпечення щодо організації роботи суду.....	277
Узагальнююча оцінка інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів міста Києва.....	300
Основні рекомендації щодо підвищення якості інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів м. Києва.....	322
Узагальнююча таблиця за результатами оцінки інформаційного забезпечення приміщень судів м. Києва.....	323
Методологія здійснення моніторингу інформаційного забезпечення приміщень судів м. Києва	3535
Про програму USAID “Нове правосуддя”	3838
Про ГО “Центр демократії та верховенства права”	3838

Над звітом
працювали:

Людмила Слива, Центр демократії та верховенства
права
Іван П'ятак, Центр демократії та верховенства
права
Христина Бохна, Центр демократії та верховенства
права

Автори
висловлюють
подяку:

Ткачук Тетяні
Шокало Костянтину

Вступ

За результатами другого всеукраїнського опитування населення України щодо довіри до судової влади, судової реформи та сприйняття корупції, проведеного у жовтні 2018 року у рамках Програми USAID «Нове правосуддя», лише 16% населення довіряють судам. У той же час, згідно із вказаним опитуванням, судам не довіряє 59%.

У [звіті](#) Європейської комісії з питань ефективності правосуддя Ради Європи (СЕРЕП) «Системи правосуддя у Європі: ефективність та якість правосуддя – 2018 рік» щодо оцінки функціонування судових систем у 45 державах-членах наголошується, що зрозумілість і доступність судових процедур значною мірою впливають на підвищення рівня довіри громадян до судової системи в цілому.

У 2015 році, за підтримки Проекту USAID «Справедливе правосуддя», Радою суддів була затверджена [система оцінювання роботи суду](#). Серед критеріїв, що впливають на формування оцінки відвідувачами суду, є повнота та зрозумілість інформації, що надається у приміщенні суду.

В жовтні 2018 року, Радою суддів України було прийнято рішення № 72 на підтримку концепції проекту «Зручний суд», що спрямований на підвищення інформаційної доступності судів для громадян. В рамках проекту був здійснений аналіз інформаційного забезпечення судів першої інстанції м. Києва для виокремлення найкращих зразків інформаційних матеріалів, що вже існують у судах, та розробки на їх базі стандартних за змістом та оформленням для всіх суддів інформаційних матеріалів, які будуть розміщуватися безпосередньо в приміщеннях судів.

Очікується, що впровадження цього проекту буде сприяти забезпеченню передбачуваності інформаційного забезпечення судів, координації роботи органів судового адміністрування в усіх регіонах України та підвищить рівень доступності правосуддя для всіх верств населення.

Результати моніторингу інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів м. Києва

Загальна інформація про місцеві суди міста Києва

Під час здійснення моніторингу моніторами було відвідано **дванадцять судів першої інстанції м. Києва**. Так, протягом серпня-вересня 2019 року, відповідно до розробленої експертами ГО «Центр демократії та верховенства права» методології¹, моніторами проекту було відвідано **п'ятнадцять приміщень судів першої інстанції** загальної, господарської та адміністративної юрисдикції. Зокрема були відвідані приміщення:

- Шевченківського районного суду міста Києва;
- Печерського районного суду міста Києва;
- Подільського районного суду міста Києва (приміщення на вул. Хорива та на вул. Волоській);
- Голосіївського районного суду міста Києва;
- Дніпровського районного суду міста Києва;
- Деснянського районного суду міста Києва;
- Святошинського районного суду міста Києва (приміщення на вул. Я.Коласа та вул. Жилянській);
- Оболонського районного суду міста Києва;
- Солом'янського районного суду міста Києва (приміщення на вул. Шутова та на вул. Кривоноса);
- Дарницького районного суду міста Києва;
- Господарського суду м. Києва;
- Окружного адміністративного суду м. Києва.

¹ Див.в додатку до даного Звіту Методологію оцінки інформаційного забезпечення приміщень судів м. Києва.

Оцінка інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів м. Києва за окремими блоками

Оцінка інформаційного забезпечення здійснювалася шляхом оцінки п'яти блоків інформації, що були поділені у розрізі їхнього змістовного наповнення. Такими блоками є: 1) права особи у судовому процесі; 2) подання позовної заяви та апеляційної скарги; 3) здійснення передбачених законом платежів; 4) корисна інформація; 5) організація роботи суду.

Оцінка інформаційного забезпечення щодо прав особи у судовому процесі

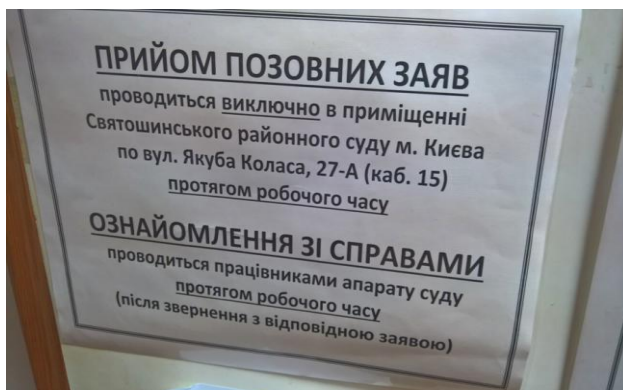
У рамках цього блоку за критеріями повноти, актуальності, зручності та структурованості, зрозумілості оцінювалося інформаційне забезпечення місцевих судів міста Києва щодо прав учасників різних судових процесів, порядку ознайомлення з матеріалами справи, подання заяв та клопотань, отримання рішення суду (вперше та повторно), виконавчого листа.

Повнота наявної інформації

1) За результатами моніторингу було виявлено, що жодне приміщення місцевого суду міста Києва не містить інформації про права сторін та інших учасників у цивільному, адміністративному та кримінальному процесах.

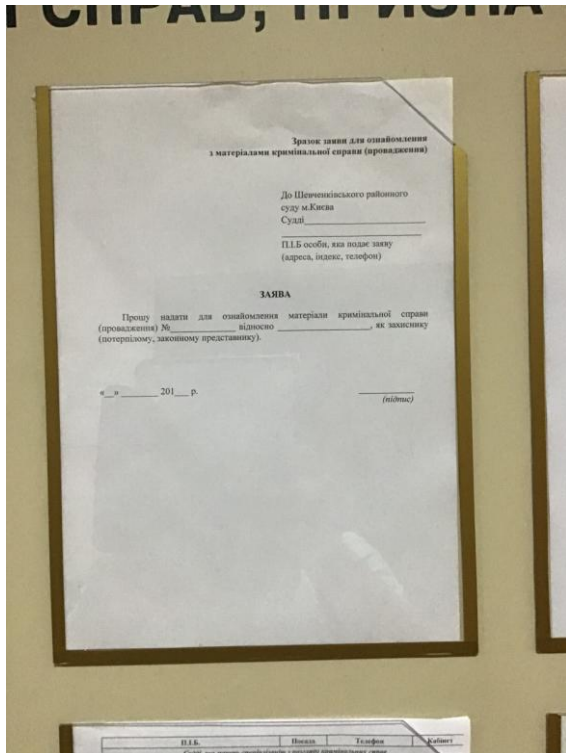
Таким чином, особи, які не є професійними юристами та беруть вперше участь у судових процесах, фактично позбавлені можливості отримати базову інформацію про свої права у приміщенні суду (у тому числі, заявляти відводи, подавати докази, заявляти клопотання, оскаржувати рішення тощо).

2) У контексті інформації щодо ознайомлення з матеріалами справи здебільшого в судах наявна інформація лише щодо номеру кабінету, в якому можна здійснити таке ознайомлення (**Святошинський районний суд, Солом'янський районний суд**).

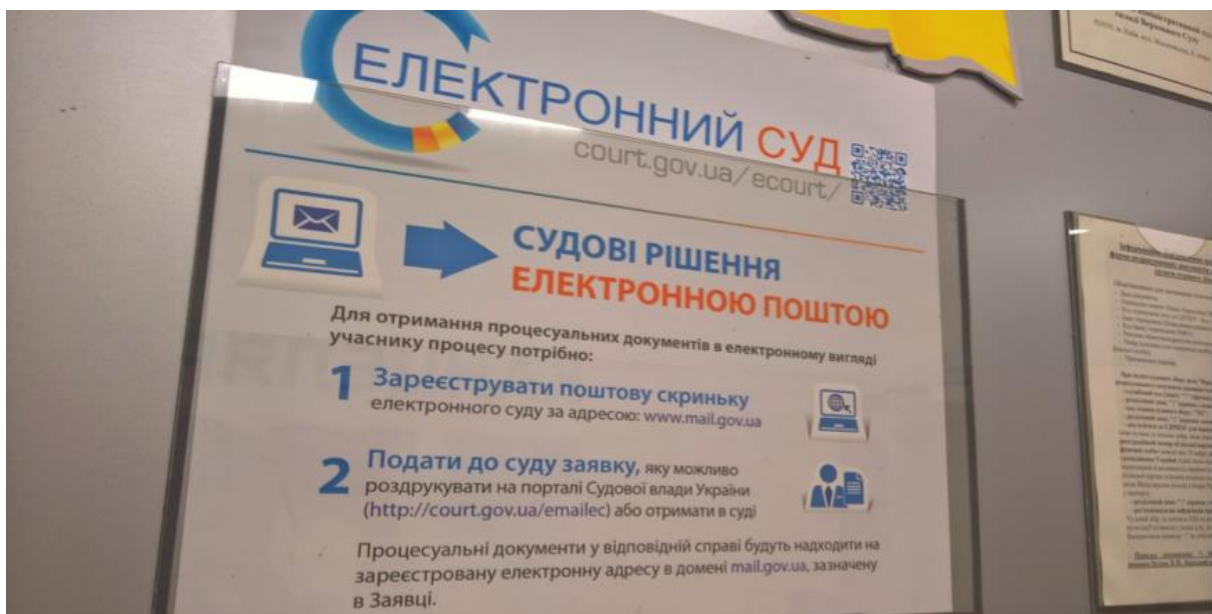
Святошинський районний суд м.Києва (приміщення вул. Жилянська)

В деяких судах також розміщені зразки відповідних заяв на інформаційних дошках (**Святошинський районний суд, Солом'янський районний суд, Шевченківський районний суд, Дарницький районний суд**).

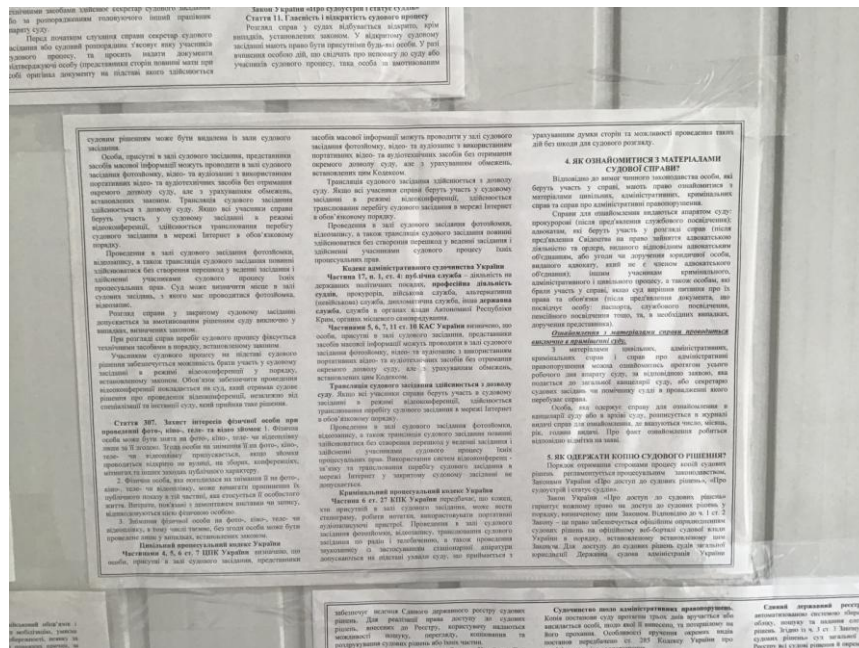
Шевченківський районний суд

Окремі суди розміщують інформацію щодо можливості ознайомитись з матеріалами справи використовуючи можливості платформи “Електронний суд” (**Окружний адміністративний суд м. Києва**).

Окружний адміністративний суд м.Києва

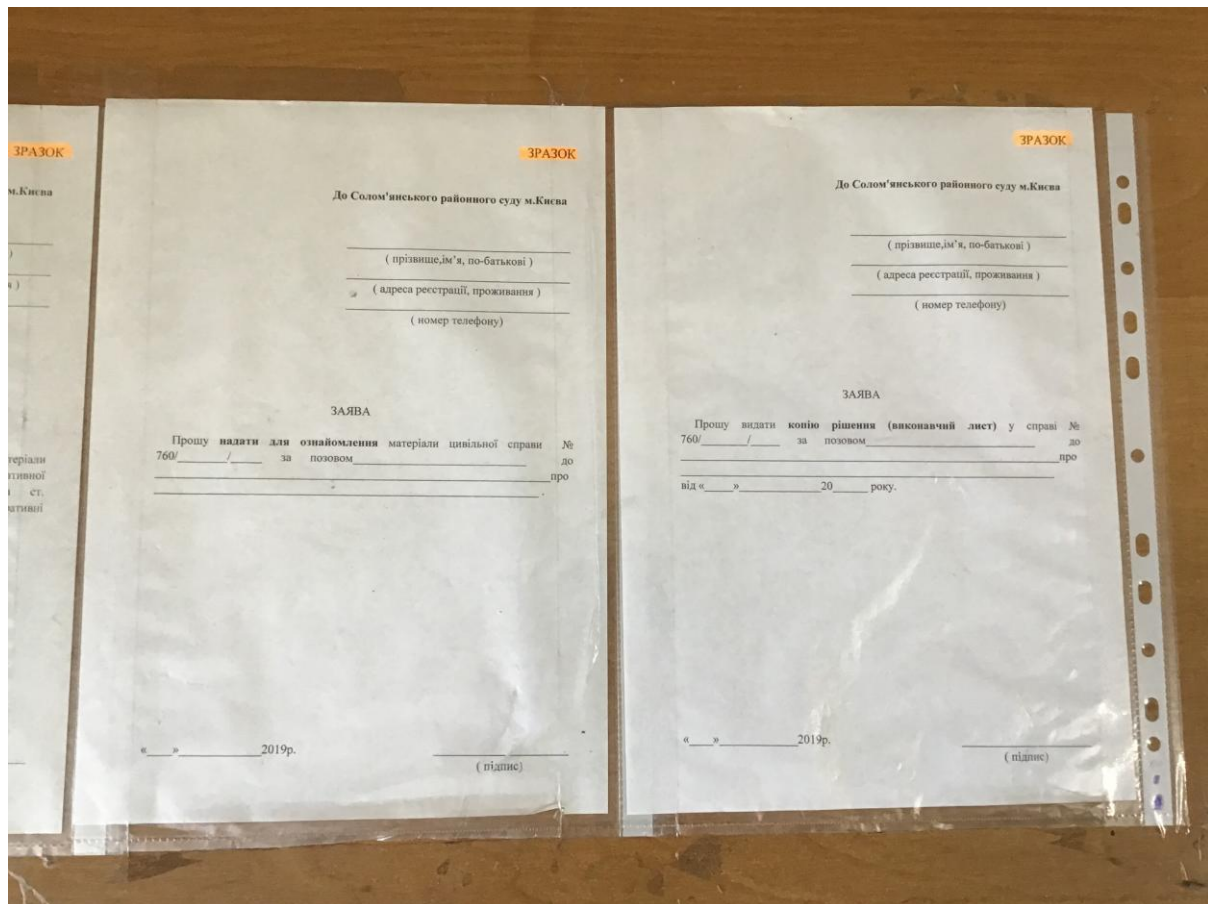
У приміщеннях Деснянського районного та Дніпровського районного судів м. Києва була зафіксована наявність не лише зазначення номеру кабінету для ознайомлення з матеріалами справи і зразка відповідної заяви, але і порядок такого ознайомлення із зазначенням основних вимог.

Деснянський районний суд м.Києва

3) В ході здійснення моніторингу було виявлено, що у частині судів наявна інформація про зразок заяви про отримання судового рішення та номеру кабінету, у якому можна отримати рішення. При цьому відсутня інформація куди саме потрібно подавати заяви про отримання судового рішення та яким порядком отримання рішення вперше та повторно.

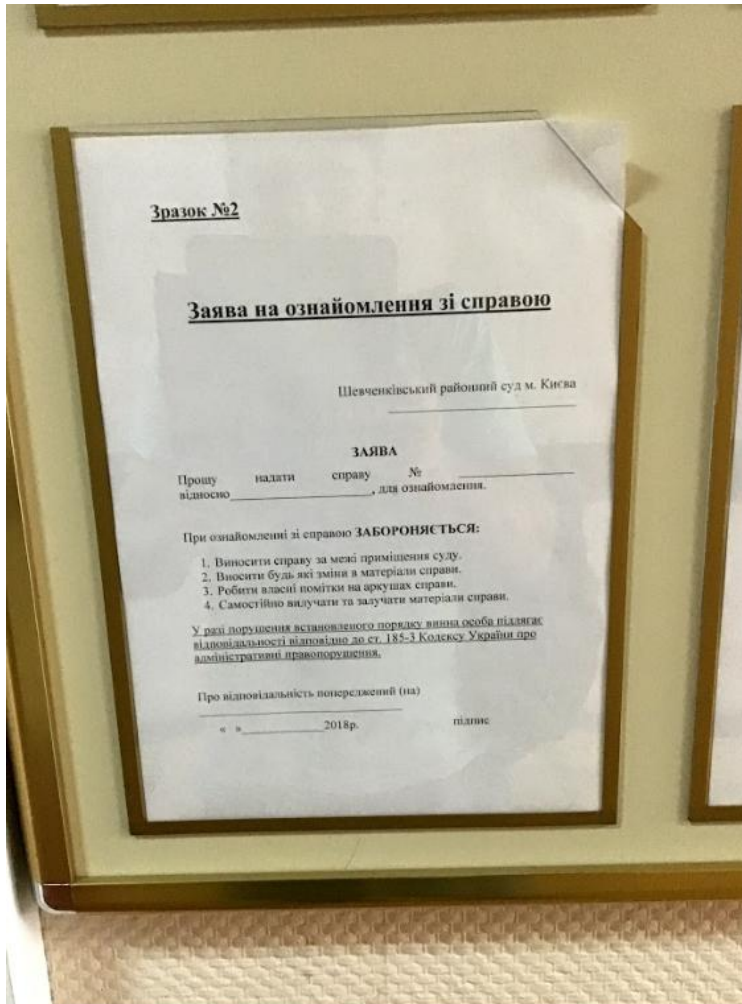
4) На інформаційних стендах лише чотирьох судів під час здійснення моніторингу була виявлена наявність хоча б зразку заяви про отримання виконавчого листа (Голосіївський районний суд, Дарницький районний суд, Солом'янський районний суд, Шевченківський районний суд). В усіх інших відсутня згадка щодо можливості та порядку отримання виконавчого листа.

Солом'янський районний суд м. Києва

Актуальність інформації

Інформація у частині судів не є актуальною в повній мірі. У 2017 році ЦПК України та КАС України було викладено у новій редакції. Статтею 183 ЦПК України та 167 КАС України було визначено вимоги щодо форми та змісту заяв, клопотань, які подаються у судовій справі. Наявні зразки процесуальних документів не відповідають у повній мірі вимогам зазначених статей, зокрема, відсутня інформація про необхідність вказування відомостей про прізвище та ініціали судді для заяв (клопотань), які подаються після постановлення ухвали про відкриття провадження у справі. В окремих зразках заяв відсутні вказівки про необхідність зазначення відомостей про місце проживання чи перебування фізичної особи, яка подає клопотання (заяву).

Шевченківський районний суд м. Києва

Зручність та структурованість інформації

З огляду на відсутність великої частини інформації, моніторам було важко оцінити зручність та структурованість такої інформації.

Зрозумілість викладеної інформації

З огляду на відсутність великої частини інформації, моніторам було важко зробити висновок щодо того чи зможе зрозуміти громадянин без юридичної освіти суть викладеної інформації навіть за допомогою юриста або працівника суду.

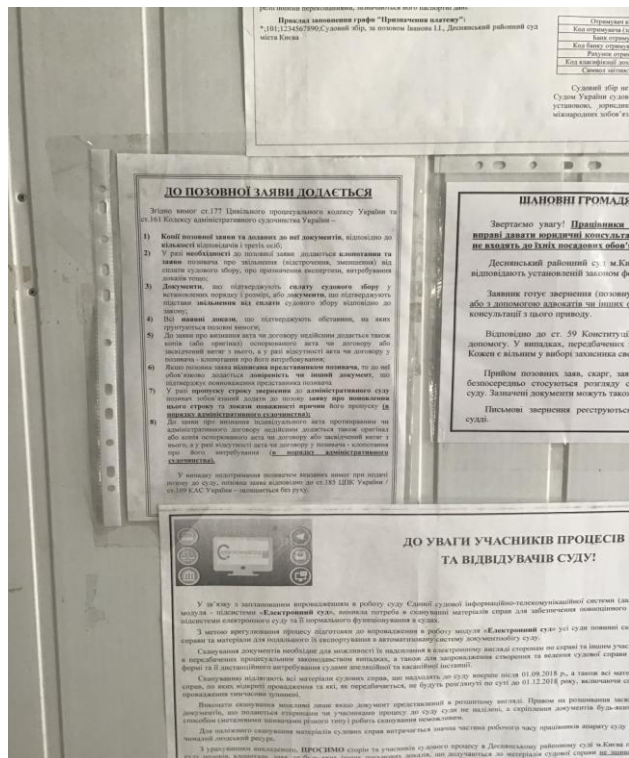
* За результатами оцінки в рамках моніторингу Господарський суд м. Києва, Оболонський районний суд, Печерський районний суд та Подільський районний суд отримали по 0 балів

Оцінка інформаційного забезпечення щодо подання позовної заяви та апеляційної скарги

У рамках цього блоку за критеріями повноти, актуальності, зручності та структурованості, зрозумілості оцінювалося інформаційне забезпечення місцевих судів міста Києва щодо подання позовної заяви, подання апеляційної скарги, а також порядку усунення недоліків у позовній заяві або апеляційній скарзі.

Повнота наявної інформації

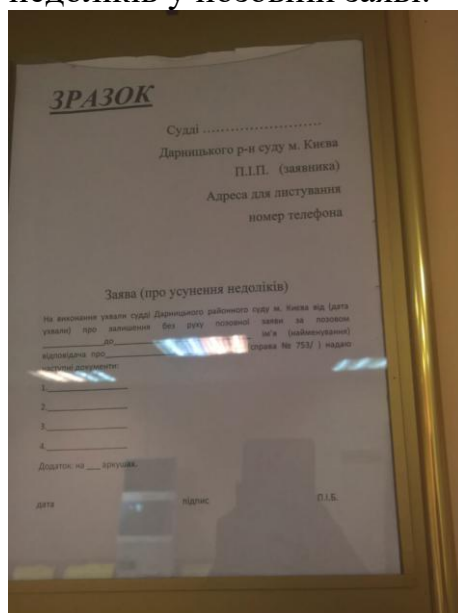
1) За наслідками моніторингу було виявлено, що інформація щодо подання позовної заяви на інформаційних стендах в більшості судів повністю відсутня. Лише в **Дарницькому районному суді** наявна інформація щодо вимог до оформлення позовної заяви та вказано графік роботи кабінету, куди подається позовна заява. Основні вимоги до оформлення позовної заяви є також і на інформаційних стендах **Окружного адміністративного суду м. Києва** та **Деснянського районного суду м. Києва**. Проте в приміщеннях судів повністю відсутні зразки оформлення позовної заяви, що мають на меті полегшити розуміння осіб без спеціальної освіти основні вимоги до написання позовної заяви.

Деснянський районний суд м.Києва

2) В усіх судах першої інстанції м. Києва повністю відсутня інформація щодо порядку подання апеляційної скарги.

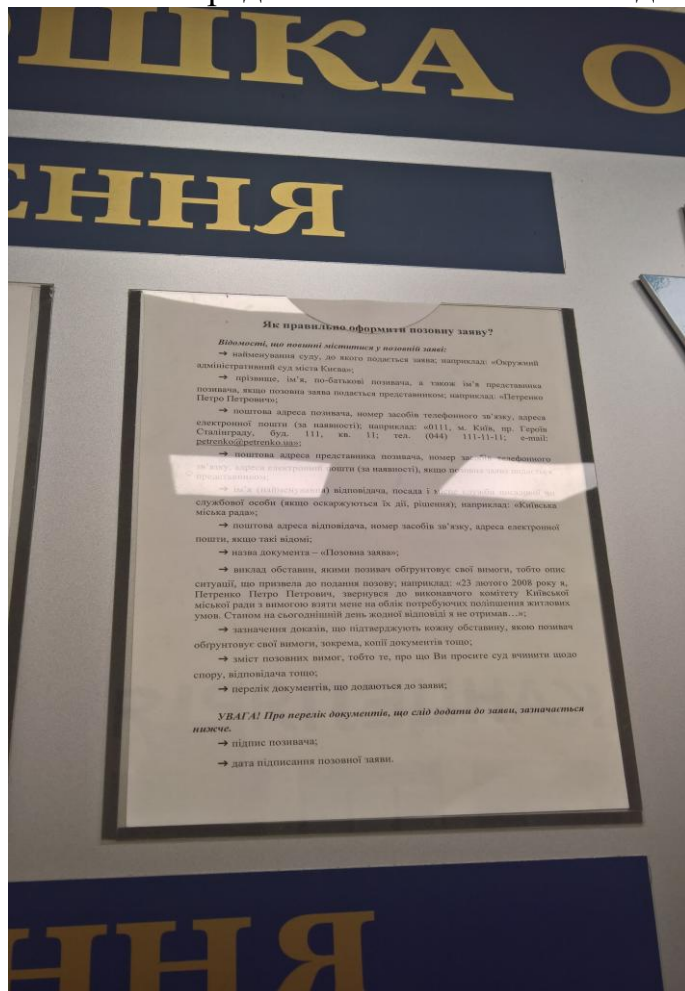
3) За результатами моніторингу було виявлено, що у переважній більшості судів на інформаційних стендах повністю відсутня інформація щодо порядку усунення недоліків в позовній заяві. Лише **Дарницькому та Деснянському районним судам м. Києва** був виявлений наявний зразок заяви про усунення недоліків у позовній заяві.

Дарницький районний суд м.Києва

Актуальність інформації

У 2017 році ЦПК України та КАС України було викладено у новій редакції. У тих судах, де містяться роздруковані витяги із законів щодо подання позовної заяви, інформація є актуальною. Інша інформація (пояснення в Окружному адміністративному суді міста Києва щодо правильного оформлення позовної заяви) не відповідає чинному законодавству у повній мірі. Зокрема, у поясненнях відсутня інформація про необхідність зазначення у позовній заяві ідентифікаційного коду юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичних осіб, зареєстрованих за законодавством України), реєстраційного номеру облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія паспорта для фізичних осіб - громадян України (якщо такі відомості відомі позивачу); зазначення ціни позову, обґрунтований розрахунок суми, що стягується, - якщо у позовній заяві містяться вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної оскаржуваним рішенням, діями, бездіяльністю суб'єкта владних повноважень; власне письмове підтвердження позивача про те, що ним не подано іншого позову (позовів) до цього самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав.

Окружний адміністративний суд м.Києва

Зручність та структурованість інформації

З огляду на відсутність великої частини інформації, моніторам було важко оцінити зручність та структурованість такої інформації.

Зрозумілість викладеної інформації

З огляду на відсутність великої частини інформації, моніторам було важко зробити висновок щодо того чи зможе зрозуміти громадянин без юридичної освіти суть викладеної інформації навіть за допомогою юриста або працівника суду.

* За результатами оцінки в рамках моніторингу Голосіївський районний суд, Господарський суд м. Києва, Оболонський районний суд, Печерський районний суд, Святошинський районний суд, Солом'янський районний суд та Шевченківський районний суд отримали по 0 балів

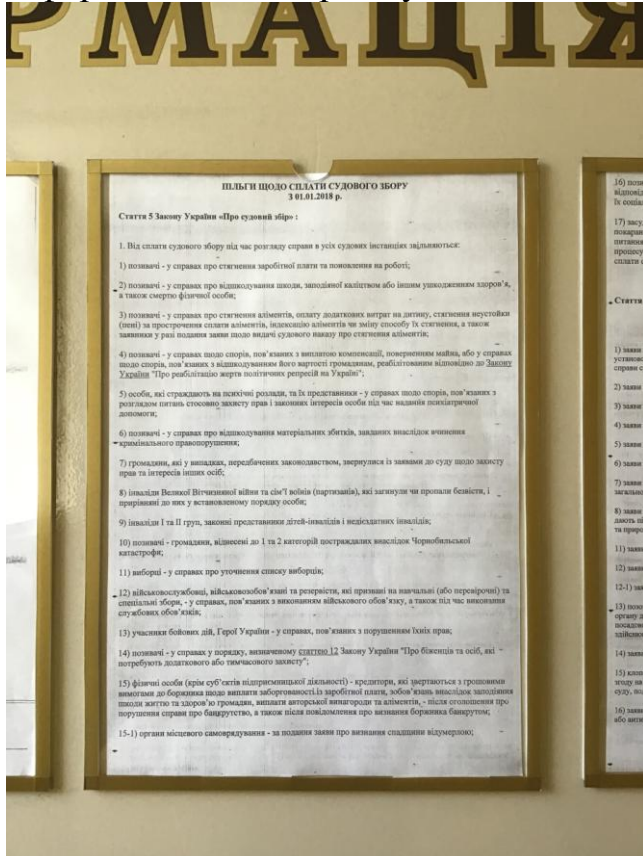
Оцінка інформаційного забезпечення щодо здійснення передбачених законом платежів

У рамках цього блоку за критеріями повноти, актуальності, зручності та структурованості, зрозумілості оцінювалося інформаційне забезпечення місцевих судів міста Києва щодо звільнення (розстрочення, відстрочення, зменшення) від сплати судового збору, порядок сплати судового збору, визначення розміру судового збору, порядку сплати застави та повернення судового збору.

Повнота наявної інформації

1) За результатами проведеного моніторингу було виявлено, що у більшості приміщень судів м. Києва відсутня інформація щодо звільнення (розстрочення, відстрочення, зменшення) від сплати судового збору. Проте, на інформаційних стендах в Дарницькому, Деснянському, Подільському та

Шевченківському районних судах м. Києва було виявлено відображення інформації щодо переліку осіб, звільнених від сплати судового збору.

Подільський районний суд м. Києва

2) За результатами моніторингу було виявлено, що в більшості судів І інстанції м. Києва на інформаційних стендах розміщується інформація про ставки судового збору. Здебільшого вона оформлена у вигляді витягу із закону України “Про судовий збір” і у непоінформованого відвідувача може викликати складнощі з обрахунками необхідної суми до сплати.

Таблиця
для розрахунку судового збору та формування квитанції для його сплати
згідно з Законом України «Про судовий збір» від 08 липня 2011 року № 3674-
VI з змінами

Ставка судового збору встановлюється у таких розмірах: [Для розрахунку судового збору, формування квитанції або сплати онлайн натисніть на відповідний пункт таблиці]

З 01.09.2015 року судовий збір можна сплатити онлайн!

Найменування документа і дії, за яку справляється судовий збір	Ставка судового збору
1. За подання до суду:	
1) позовної заяви майнового характеру, яка посилає:	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
юридичною особою	
фізичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 відсоток ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу та не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
2) позовної заяви немайнового характеру, яка посилає:	1 розмір прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	
фізичною особою	0,4 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
3) позовної заяви:	0,4 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
про розірвання шлюбу	
про поділ майна при розірванні шлюбу	1 відсоток ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу та не більше 3 розмірів прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
4) заяви про видачу судового наказу; заяви у справах окремого провадження; заяви про забезпечення доказів або позову; заяви про перегляд законного рішення; заяви про скасування рішення третейського суду; заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду; заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення апеляційного суду; заяви про перегляд судового рішення, які посилає:	
юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	0,5 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
фізичною особою	0,2 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
5) позовної заяви про захист честі та гідності фізичної особи, ділової репутації фізичної або юридичної особи, а саме:	
позовної заяви немайнового характеру	0,4 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу
позовної заяви про відшкодування моральної шкоди	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу

Шевченківський районний суд м. Києва

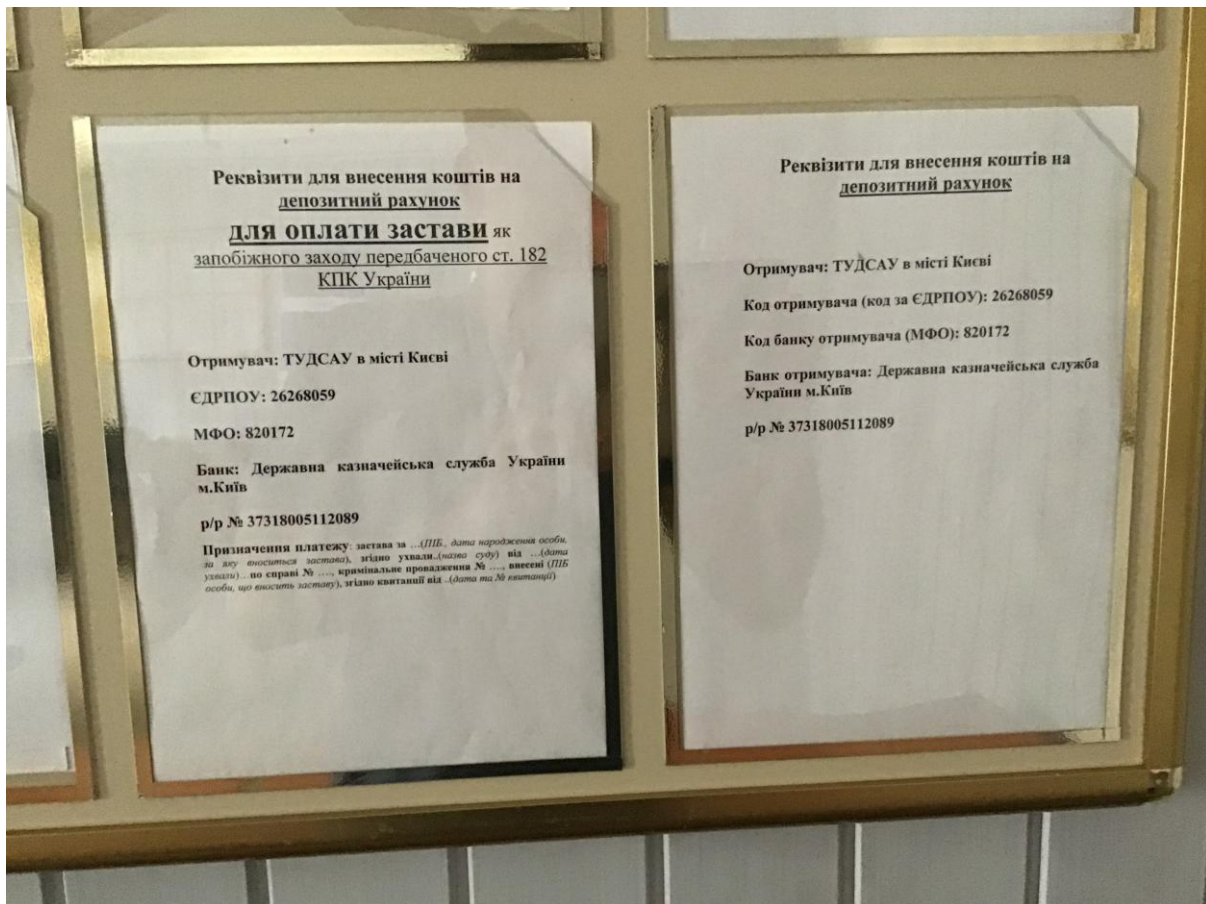
Виключення становлять **Святошинський, Солом'янський** (приміщення на вул. Шутова), **Дарницький, Печерський та Голосіївський районні суди м. Києва** де також розміщена інформація щодо конкретної суми до сплати у кожному конкретному випадку.

Ставки судового збору який сплачується при зверненні до Солом'янського районного суду м.Києва з 01 січня 2019 року	
Найменування документу і дії, за яку справляється судовий збір, та платника судового збору	Ставка судового збору
1. За подання до суду:	
1.) Позовної заяви майнового характеру, яка подана:	
юридичною особою	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1921 грн.
фізичною особою або фізичною особою-підприємцем	1 відсоток ціни позову, але не менше 768,40 грн, та не більше 9605 грн.
2.) Позовної заяви немайнового характеру, яка подана	
юридичною особою або фізичною особою-підприємцем	1 921 грн.
фізичною особою	768,40 грн.
2.) Позовної заяви:	
про розірвання шлюбу	768,40 грн.
про поділ майна при розірванні шлюбу	1 відсоток ціни позову, але не менше 768,40грн, та не більше 5763 грн.
4) заяви про викладку судового наказу; заяви у справах окремого провадження; заяви про забезпечення доказів або позову; заяви про перегляд законного рішення; заяви про скасування рішення третейського суду; заяви про викладку виконавчого документа на підставі рішення третейського суду; заяви про відкликання судового рішення, які подано:	
юридичною особою або фізичною особою-підприємцем	960,50 грн.
фізичною особою	384,20 грн.
4.1) заяви про викладку судового наказу	192,10грн.
4.2) заяви про скасування судового наказу	96,05 грн.
5.) Позовної заяви про захист честі та гідності фізичної особи, діючої результатів фізичної або юридичної особи:	
позовної заяви майнового характеру	768,40 грн.
позовної заяви немайнового характеру	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1921,09 грн.
6) апеляційної скарги на рішення суду; заяви про призначення до апеляційної скарги на рішення суду; апеляційної скарги на судовий наказ; заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з новонакритими обставинами	
150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	
7) касаційної скарги на рішення суду; заяви про призначення до касаційної скарги на рішення суду	
200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	
2. За подання до адміністративного суду:	
1.) адміністративного позову:	
майнового характеру, який подано:	
суб'єктом владних повноважень, юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 768,40 грн.
фізичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 відсоток ціни позову, але не менше 768,40 грн.
немайнового характеру, який подано:	
суб'єктом владних повноважень, юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	1921,09 грн.
фізичною особою	768,40 грн.
2) апеляційної скарги на рішення суду, заяви про призначення до апеляційної скарги на рішення суду, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з новонакритими обставинами	
150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	
3) касаційної скарги на рішення суду, заяви про призначення до касаційної скарги на рішення суду	
200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви	
апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про призначення до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	
1921,09 грн.	
2. За викладку судами документів:	
1) за повторну викладку копії судового рішення	
5,76 грн.	
3) за викладку в електронному вигляді копії матеріального змісту судового рішення	
57,63 грн.	
4) за виготовлення копії судового рішення з гри, вкази особи, яка не бере (не брала) участі в справі, вкази судового рішення безпосередньо стосується її прав, свобод, інтересів чи обов'язків, звертається до апарату відповідного суду з письмовою заявою про виготовлення такої копії згідно із Законом України "Про доступ до судових рішень"	
57,63 грн.	
5) за виготовлення копій документів, доданих до справи	
5,76 грн.	

Солом'янський районний суд м.Києва (приміщення вул. Шутова)

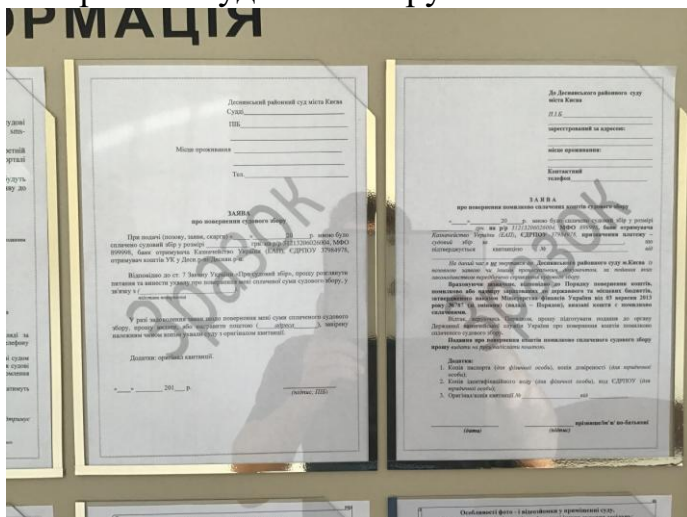
В приміщеннях **Солом'янського** (приміщення на вул. Кривоноса), **Облонського** та **Дніпровського** (приміщення на вул. Сергієнка) районного судів взагалі відсутня будь-яка інформація про ставки судового збору.

3) За результатами моніторингу було виявлено, що у більшості приміщень судів І інстанції м. Києва повністю відсутня інформація про порядок сплати застави. Лише в приміщенні **Голосіївського, Оболонського та Шевченківського районного судів м. Києва** наявна інформація про банківські реквізити для здійснення оплати суми застави.

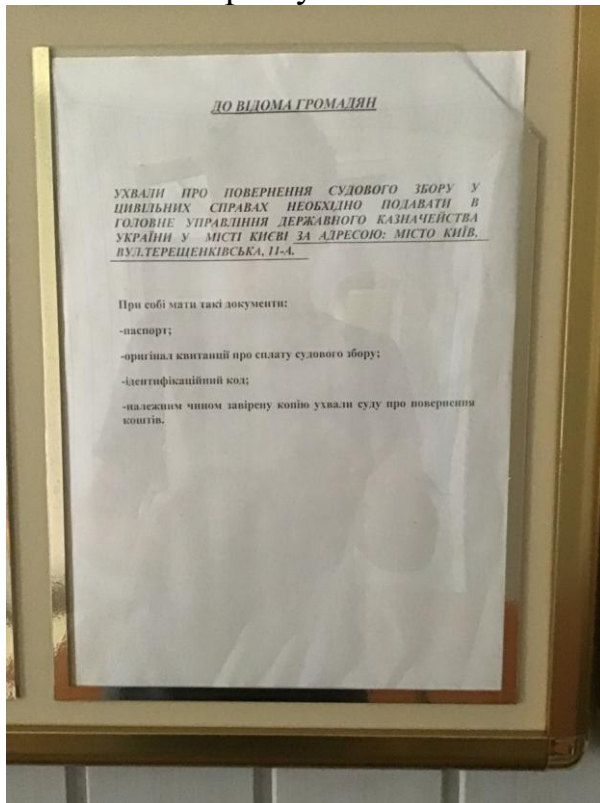
Оболонський районний суд м.Києва

4) За результатами моніторингу було виявлено, що у більшості приміщень судів I інстанції м.Києва відсутня інформація щодо порядку повернення судового збору. Лише на інформаційних стендах Дарницького, Деснянського та Оболонського судів є інформація щодо зразку заяви про повернення судового збору.

Деснянський районний суд м.Києва

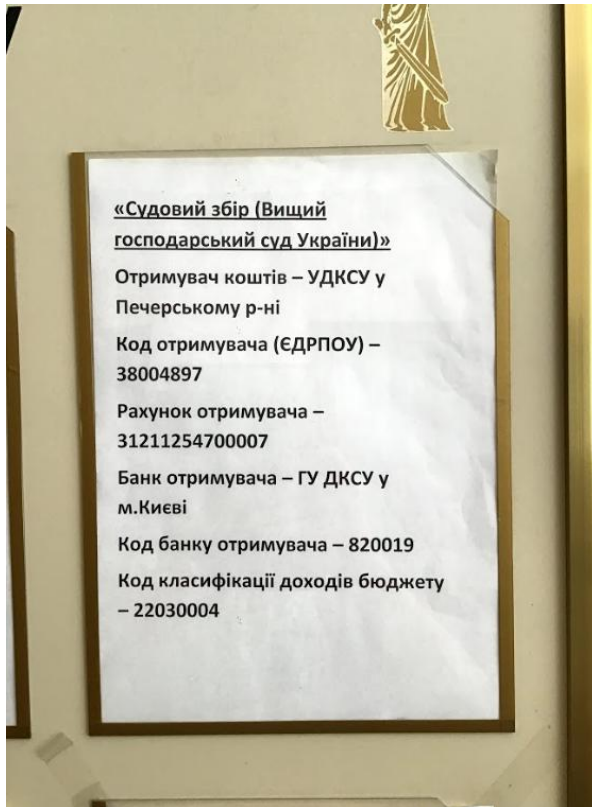
В **Оболонському районному суді м. Києва** також наявна інформація щодо місцезнаходження органу, який буде займатись поверненням судового збору, та перелік документів, які потрібно мати при собі під час звернення до зазначеного органу.

Оболонський районний суд м.Києва

Актуальність інформації

Інформація у переважній більшості є актуальною та відповідає вимогам чинного законодавства. Однак, є випадки розміщення застарілої інформації. Зокрема, у **Подільському районному суді м. Києва** в приміщенні на вул. Волоська розміщена інформація про ставки сплати судового збору із розрахунком станом на 2018 рік. Крім того, у частині судів зустрічається витяги зі сплати судового збору до Верховного Суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, які припинили свою діяльність ще 15 грудня 2017 року.

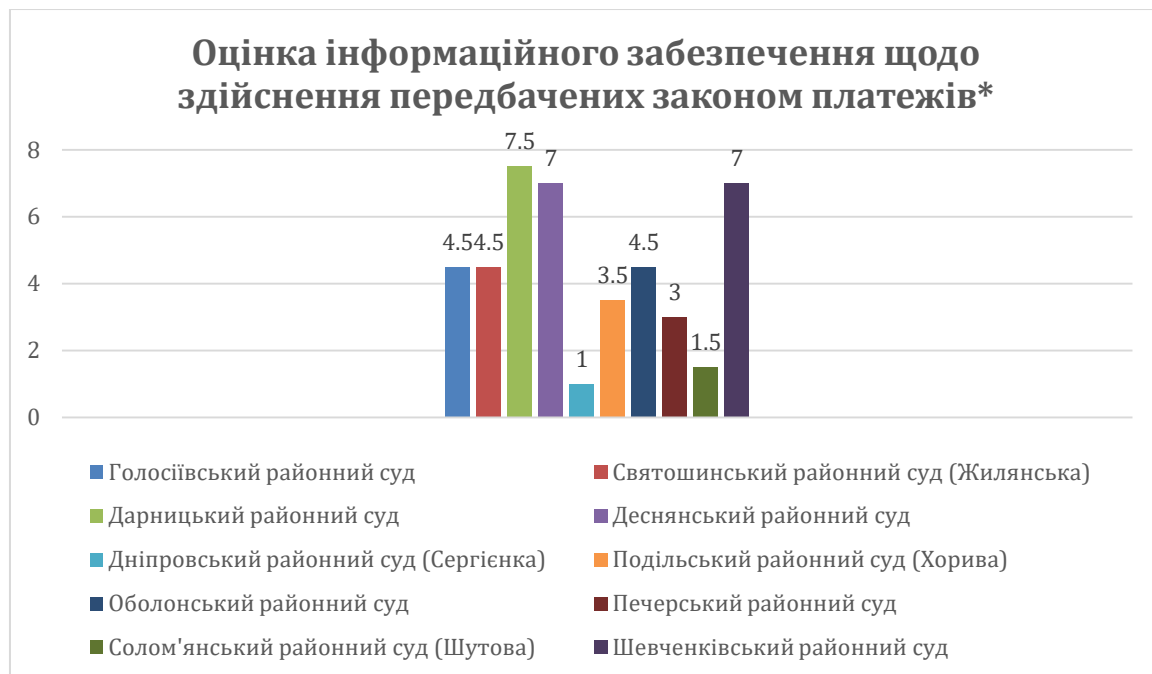
Шевченківський районний суд м.Києва

Зручність та структурованість інформації

Здебільшого відображення інформації щодо здійснення необхідних платежів подано у вигляді витягів із закону “Про судовий збір” без додаткових роз’яснень. Інформація міститься в одному блоці, що спрощує пошук інформації. Однак, відсутність роз’яснень щодо порядку сплати, звільнення від сплати судового збору ускладнює розуміння інформації особою, що не має спеціальних юридичних знань та навичок.

Зрозумілість викладеної інформації

На суб’єктивну думку монітора, громадянину без юридичної освіти для того, щоб повністю зрозуміти суть викладеної інформації, буде необхідна допомога юриста або працівника суду (зокрема, у частині роз’яснення розміру прожиткового мінімуму та порядку здійснення розрахунків).

* З метою об'єктивності оцінки, в діаграмі не відображені дані за результатами моніторингу в приміщеннях Господарського суду м. Києва та Окружного адміністративного суду м. Києва

Оцінка забезпечення корисною інформацією

У рамках цього блоку за критеріями повноти, актуальності, зручності та структурованості, зрозумілості оцінювалося інформаційне забезпечення місцевих судів міста Києва щодо безоплатної правової допомоги, медіації, приватних виконавців, суду присяжних, центрів пробації, порядку виконання судових рішень, а також здійснення фото- та відеофіксації в судовому процесі та доступу до зали судових засідань.

Повнота наявної інформації

1) За результатами моніторингу було виявлено, що в більшості судів на інформаційних стендах розміщується виключно інформація щодо контактної інформації районних центрів надання безоплатної допомоги.

4. Київ

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві	м. Київ, вул. Платона Майбороди, 23
Перший київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, бульвар Верховної Ради 33/1
Другий київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, вул. Дідова, 14 б
Третій київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, Сіверноподільська, 5/1
Четвертий київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, вул. Максима Кривоноса, 2 а
Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві	м. Київ, вул. Платона Майбороди, 23
Перший київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, бульвар Верховної Ради 33/1
Другий київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, вул. Дідова, 14 б

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві	м. Київ, вул. Платона Майбороди, 23
Перший київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, бульвар Верховної Ради 33/1
Другий київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, вул. Дідова, 14 б
Третій київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, Сіверноподільська, 5/1
Четвертий київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, вул. Максима Кривоноса, 2 а
Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві	м. Київ, вул. Платона Майбороди, 23
Перший київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, бульвар Верховної Ради 33/1
Другий київський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	м. Київ, вул. Дідова, 14 б

Шевченківський районний суд м.Києва

Проте, в Деснянському районному суді м. Києва інформація про безоплатну правову допомогу є повною, оскільки наявні всі відомості по переліку осіб, що мають право на отримання безоплатної правової допомоги; поняттю безоплатної правової допомоги; порядку звернення для отримання безоплатної правової допомоги; та контактній інформації центрів, що надають безоплатну правову допомогу.

Інформація для громадян

Законом України «Про безоплатну правову допомогу», який набрав чинності 9 липня 2011 року, передбачено формування в Україні системи безоплатної правової допомоги. Відповідно до вказаного Закону, система складається з двох взаємопов'язаних складових – системи безоплатної *первинної* та безоплатної *вторинної* правової допомоги.

Безоплатна *первинна* правова допомога передбачає надання правової інформації, консультацій, роз'яснень з правових питань, складання заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру).

Безоплатна *вторинна* правова допомога полягає у забезпеченні захисту особи від обвинувачення, представництва особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, а також складенні документів процесуального характеру.

Інформуємо, що у м.Києві функціонують наступні центри з надання безоплатної *первинної* правової допомоги:

Центр правової допомоги киянам, які опинилися в складних життєвих обставинах
 Юридична адреса: вул. Б. Хмельницького, 6 а, м. Київ, 02117;
 Адреса для листування: вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044;
 Телефон: (044) 202-71-80;
 E-mail: cepik@ukr.net

Громадські приймальні з надання безоплатної первинної правової допомоги:
Головне управління юстиції у м. Києві
 Адреса громадської приймальні: м. Київ, вул. Басейна, 1/2, 2-й поверх, каб. 3
 Контактний телефон: (044) 288-08-65
 Графік роботи приймальні: Віторок, четвер з 10.00 до 16.00
Деснянський районний суд
 Адреса громадської приймальні: м. Київ, вул. Балзська, 64
 Контактний телефон: (044) 515-60-93
 Графік роботи приймальні: Віторок, четвер з 10.00 до 16.00

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» також створено **Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві**, який призначає захисників, тобто адвокатів, у кримінальному процесі затриманим, підозрюваним, обвинуваченим та засудженим.

Центром надається категорії громадян, визначених статтею 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», вторинна правова допомога, яка включає такі види правових послуг:

- 1) захист;
- 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на вторинну, правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- 3) складання документів процесуального характеру.

Щоб звернутися до Центру для інформування про випадки затримання осіб, залучення захисників за призначенням та проведення окремих процесуальних дій, звертайтеся за номером телефону (044) 593-98-80 або ж за номером 0-800-213-103 та попросіть оператора з'єднати вас з Києвом.

Адреса Центру: 04050, м.Київ, вул. Платона Майбороди (Мануїльського), 23.

Більш детальну інформацію з приводу функціонування Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві можете знайти на офіційній WEB-сторінці Центру - <http://kyiv.legalaid.gov.ua/>

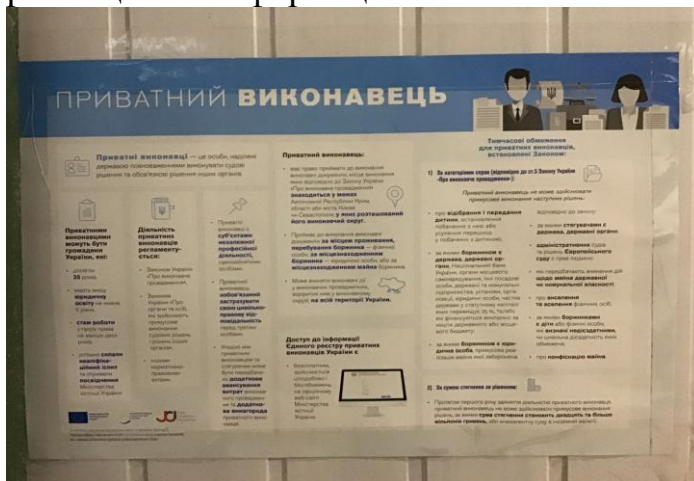
Деснянський районний суд м.Києва

2) Інформація про медіацію в Україні в приміщеннях судів відсутня. Лише в Дарницькому районному суді м. Києва наявна інформація щодо можливості врегулювання сімейних спорів за участі медіатора в Центрі сім'ї Дарницького району.

Дарницький районний суд м.Києва

3) В ході моніторингу було виявлено, що інформація щодо діяльності приватних виконавців в окремих судах м. Києва є вичерпною завдяки розміщенню інформаційних плакатів Міністерства юстиції України.

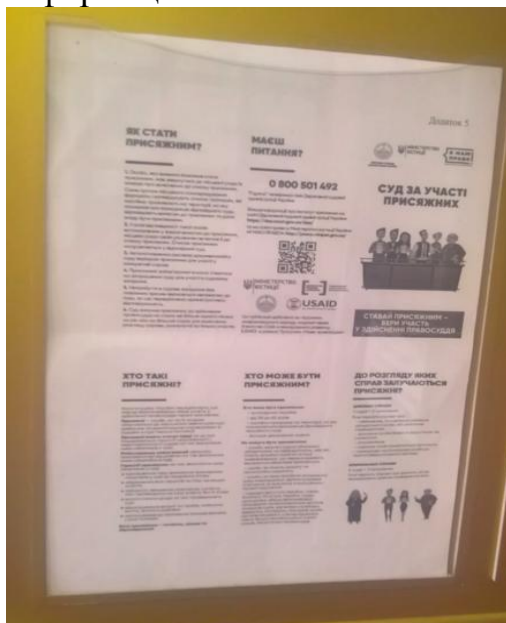

В окремих випадках (**Печерський та Оболонський районні суди м. Києва**) на стендах розміщена інформація про наявність реєстру приватних виконавців та перелік приватних виконавців з їх контактними даними.

[illegible]

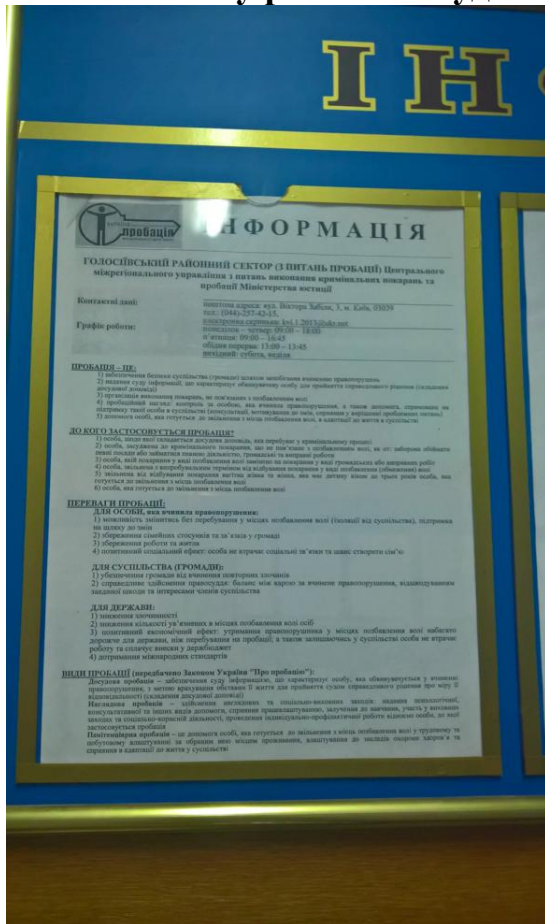
Печерський районний суд м.Києва

4) В більшості судів, за результатами моніторингу, інформація щодо суду присяжних на інформаційних стендах виявлена не була. Лише в Голосіївському та Дарницькому районних судах м. Києва була наявна дана інформація.

Дарницький районний суд м.Києва

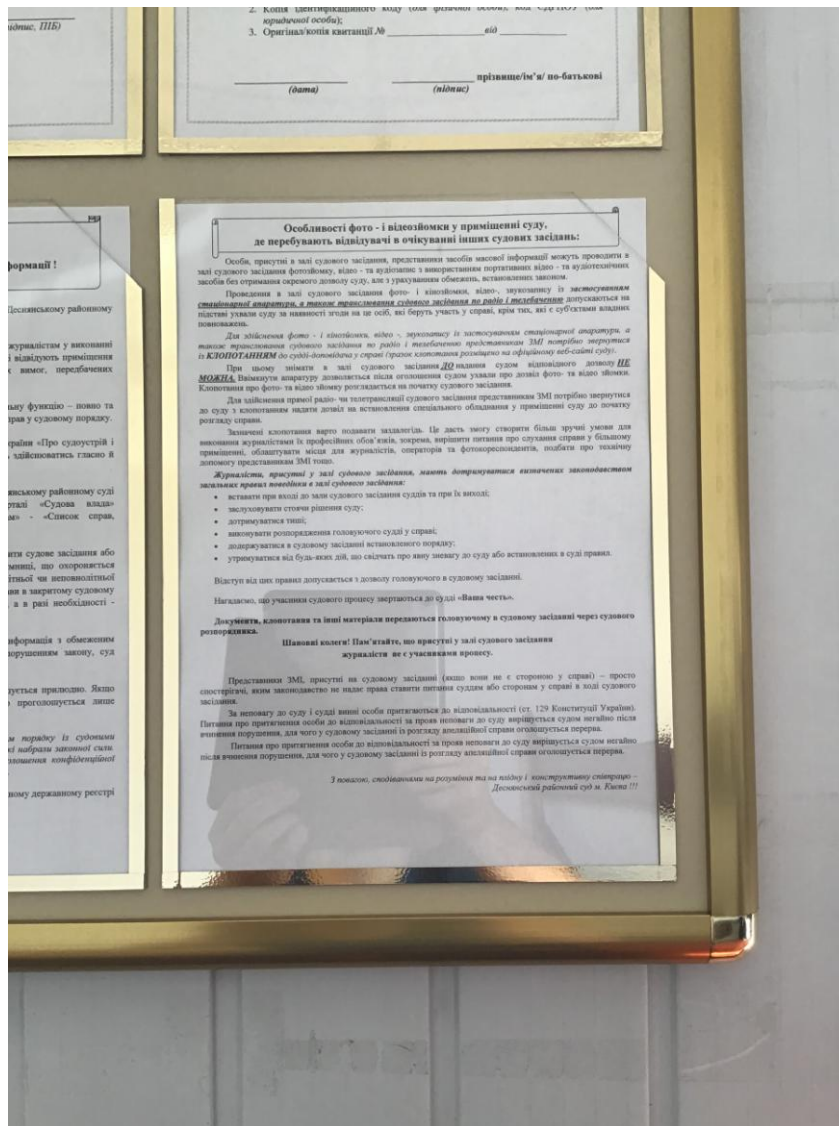
5) За результатами моніторингу було виявлено, що інформація про Центри пробації на інформаційних стендах в приміщеннях судів здебільшого відсутня. Коротка інформація про центри пробації наявна лише в **Голосіївському та Оболонському районних судах м. Києва**.

Голосіївський районний суд м.Києва

6) За результатами моніторингу було виявлено, що в приміщеннях судів І інстанції м. Києва повністю відсутня інформація щодо виконання судового рішення.

7) За результатами здійсненого моніторингу було виявлено, що лише в приміщенні **Деснянського районного суду м. Києва** розміщена інформація щодо здійснення фото- та відеофіксації в судовому процесі та доступу до зали судових засідань. У решті приміщень судів така інформація повністю відсутня.

Деснянський районний суд м.Києва

Актуальність інформації

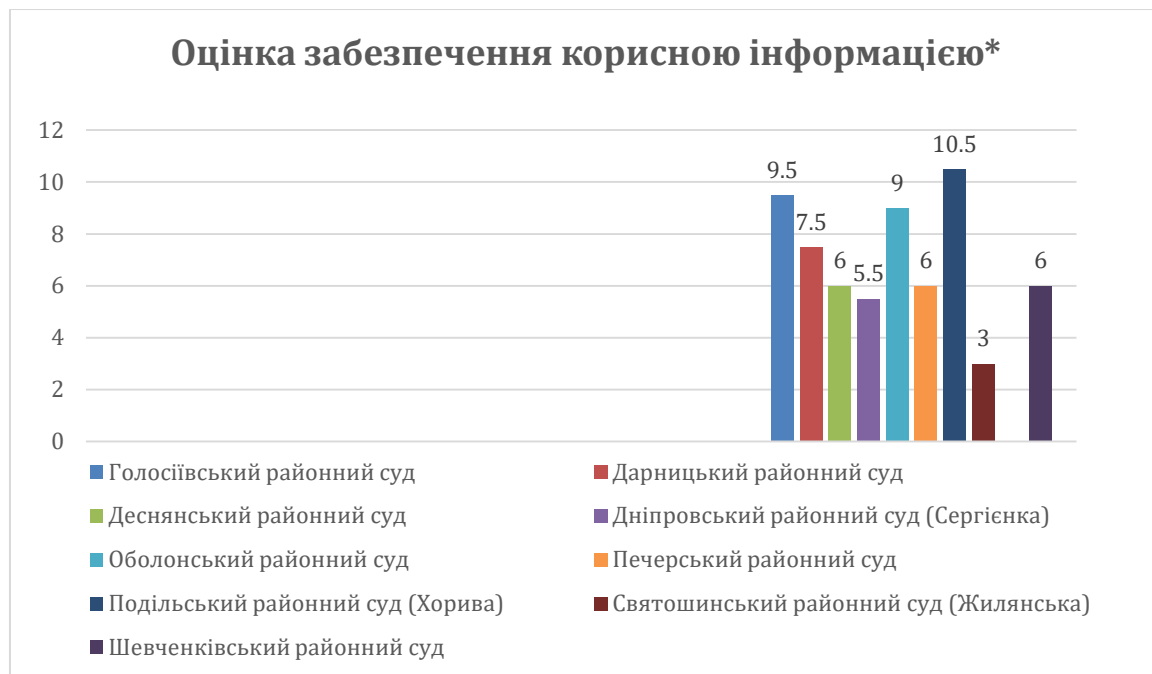
Інформація, яка була наявною у приміщеннях судів, була актуальною на момент проведення моніторингу.

Зручність та структурованість інформації

У тій частині, де була наявна інформація у приміщенні, моніторами було відзначено хаотичне розміщення інформаційних матеріалів у приміщенні суду.

Зрозумілість викладеної інформації

Монітори відзначили, що розміщені просвітницьких матеріалів, розроблених Міністерством юстиції України щодо безоплатно правової допомоги, приватних виконавців та суду присяжних, дали можливість їм зрозуміти суть цих правових інститутів.

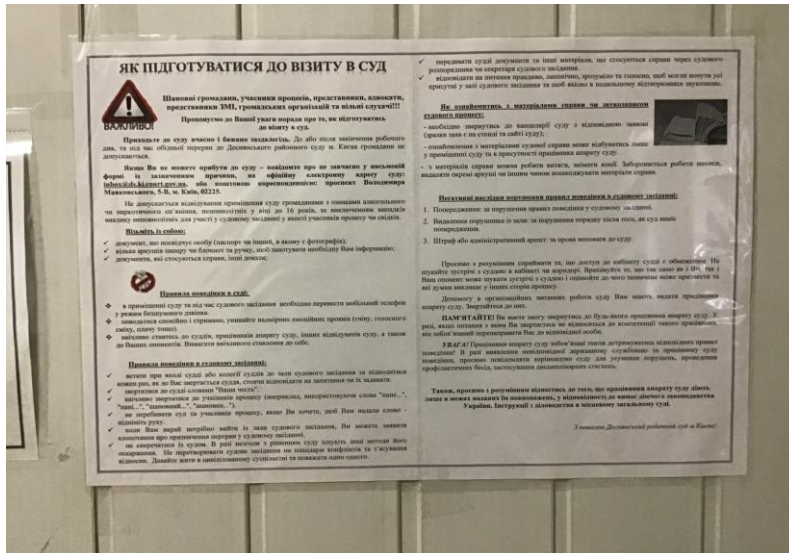
* За результатами оцінки в рамках моніторингу Солом'янський районний суд отримав 0 балів. З метою об'єктивності оцінки, в діаграмі не відображені дані за результатами моніторингу в приміщеннях Господарського суду м. Києва та Окружного адміністративного суду м. Києва

Оцінка інформаційного забезпечення щодо організації роботи суду

У рамках цього блоку за критеріями повноти, актуальності, зручності та структурованості, зрозумілості оцінювалося інформаційне забезпечення місцевих судів міста Києва щодо правил поведінки в залі судового засідання та прийому громадян посадовими особами суду.

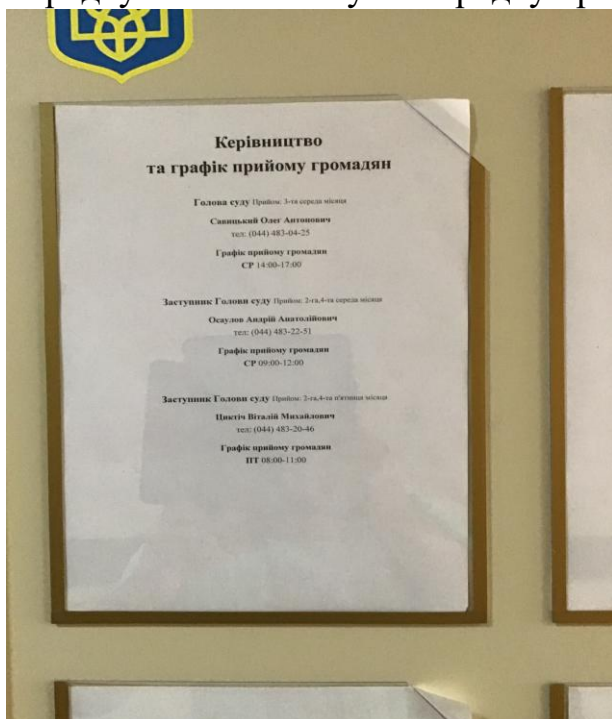
Повнота інформації

1) За результатами моніторингу виявлено, що у більшості судів I інстанції в м. Києві відсутня інформація щодо правил поведінки в залі судового засідання. Лише на інформаційному стенді в **Деснянському районному суді м. Києва** наявна пам'ятка “Як підготуватись до візиту в суд”, що містить також і пункти присвячені правилам поведінки в залі судового засідання.

Деснянський районний суд м.Києва

2) В усіх судах за результатами моніторингу була виявлена лише наявність інформації щодо графіку прийому громадян посадовими особами суду. Інформація щодо контактів для запису на прийом до всіх посадових осіб суду, порядку такого запису та порядку прийому громадян повністю відсутня.

Шевченківський районний суд м.Києва

Актуальність інформації

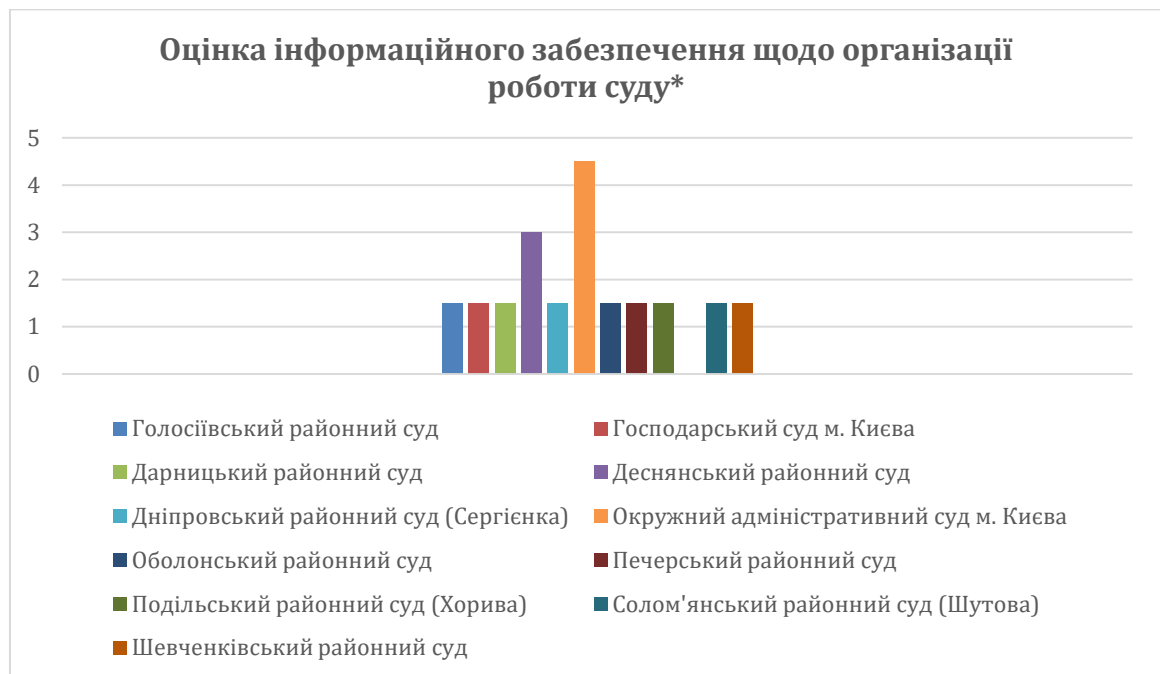
З огляду на відсутність значної частини інформації, моніторам було важко оцінити її актуальність.

Зручність та структурованість інформації

У тій частині, де була наявна інформація у приміщенні, моніторами було відзначено хаотичне розміщення інформаційних матеріалів у приміщенні суду.

Зрозумілість викладеної інформації

На суб'єктивну думку монітора, громадянину без юридичної освіти для того, щоб повністю зрозуміти суть викладеної інформації, буде необхідна допомога юриста або працівника суду (зокрема, у частині роз'яснення порядку прийому громадян та запису на такий прийом).

* За результатами оцінки в рамках моніторингу Святошинський районний суд отримав 0 балів.

Узагальнююча оцінка інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів міста Києва

У ході здійсненого моніторингу приміщень місцевих судів міста Києва було виявлено ряд значних недоліків їхнього інформаційного забезпечення.

- 1) У судах було виявлено відверто застарілу інформацію, яка була актуальною 1,5 роки назад (особливо це стосується інформації щодо судового збору, вимог до клопотань, заяв).
- 2) Інформація на більшості стендів розміщена в хаотичному порядку. Окрім того, назви (заголовки) деяких стендів не відображають змісту інформації, яка на ньому розміщена. Інша частина стендів містить лише заголовок “Інформація суду”, що не дає жодного розуміння щодо змісту інформації, яка на ньому розміщена.
- 3) Інформація відображається у незручному для читання та сприйняття вигляді: використання дрібного шрифту, відсутність акцентів на важливій інформації. Деякі види інформації не адаптовані для сприйняття пересічними громадянами та являють собою лише витяги з чинного законодавства. Виявлені за результатами моніторингу інформаційні матеріали здебільшого потребували додаткового тлумачення та пояснення працівниками канцелярії суду.
- 4) У значній частині приміщень судів першої інстанції відсутні зразки усіх основних документів, які найчастіше подаються до канцелярій судів. Окрім того, у приміщеннях судів відсутні роз’яснення щодо покроковості дій, які необхідно вчинити особі для отримання результату послуги.
- 5) У приміщеннях усіх місцевих судів міста Києва недостатньо інформації навіть для здійснення базових дій у судовому процесі (відсутня інформація щодо порядку подання позовних заяв, клопотань, реалізації основних прав у судовому процесі тощо)

У той же час моніторами були відзначені позитивні практики деяких судів, спрямовані на сприяння кращому розумінню громадянами поданої інформації. Серед них варто виокремити:

- 1) використання книжечок для розміщення прикладів заяв, клопотань, реквізитів в одному місці, що є зручним у використанні (приклад – фото 1);

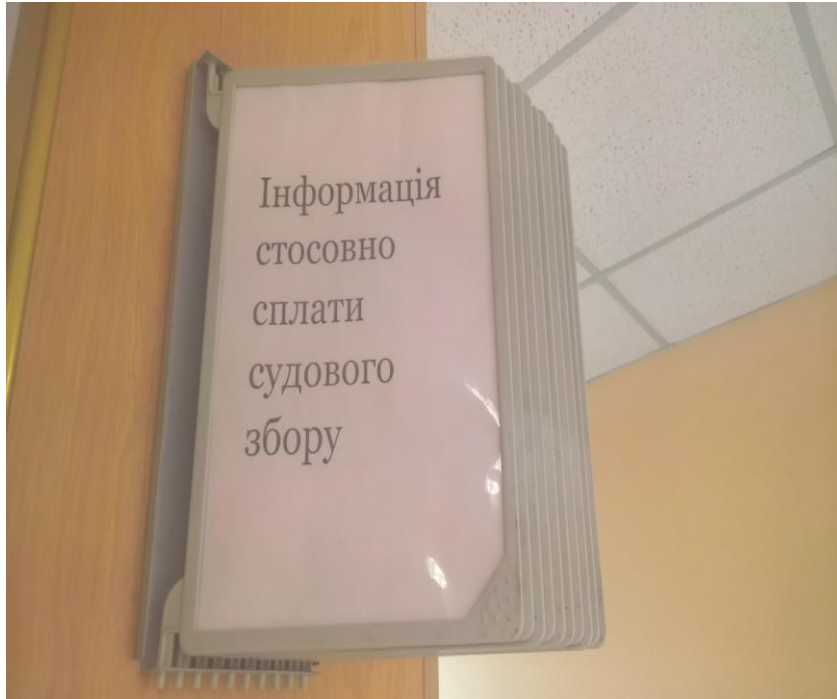

фото 1. Дарницький районний суд м.Києва

- 2) використання просвітницьких матеріалів, розроблених Міністерством юстиції України щодо безоплатно правової допомоги, приватних виконавців та суду присяжних;
- 3) окремі суди м. Києва адаптують інформацію із законодавства для розуміння її змісту громадянами без юридичної освіти(вимоги до позовної заяви, сума судового збору, правила фото- та відео-фіксації).

Основні рекомендації щодо підвищення якості інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів м. Києва

За результатами здійсненого моніторингу для покращення якості інформаційного забезпечення приміщень місцевих судів рекомендуємо:

- 1) Виробити єдині уніфіковані для всіх місцевих судів стандарти та вимоги щодо змісту інформації, яка має бути розміщена в приміщенні місцевого суду.
- 2) Розміщувати інформацію однієї тематики в одному місці.
- 3) Забезпечити відповідність заголовку інформаційного стенду змісту інформації, яка розміщена на такому стенді.
- 4) Здійснити структурування та спрощення подачі основної інформації для розуміння її відвідувачами судів без юридичної освіти.
- 5) Максимально спростити візуалізацію інформації інформаційних матеріалах (застосовувати схематичне зображення, логічні блоки тощо) для полегшення сприйняття інформації.
- 6) Надавати зразки типових заяв та клопотань у зручному для відвідувачів місці.
- 7) Надавати повну покрокову інформацію, що стосується судового процесу (ознайомлення із матеріалами справи, подання та отримання документів у суді тощо), а також постійно слідкувати за її оновленням.
- 8) Уникати розміщення інформації у вигляді роздруківок із нормативно-правових актів. Адаптовувати тексти з нормативно-правових актів таким чином, щоб їх могли зрозуміти громадяни без юридичної освіти, та необхідно надавати практичні приклади.
- 9) Розміщувати інформацію, що може бути корисною для громадян у контексті вирішення спорів (інформація про медіацію, безоплатну правову допомогу, центри пробації тощо).

Узагальнююча таблиця за результатами оцінки інформаційного забезпечення приміщень судів м. Києва

Назва суду	Критерії	Сума балів
Голосіївський районний суд	Повнота наявної інформації	8
	Актуальність інформації	7,5
	Зручність та структурованість інформації	6
Господарський суд м. Києва	Повнота наявної інформації	2,5
	Актуальність інформації	2,5
	Зручність та структурованість інформації	2
Дарницький районний суд	Повнота наявної інформації	8,5
	Актуальність інформації	8,5
	Зручність та структурованість інформації	7
Деснянський районний суд	Повнота наявної інформації	7,5
	Актуальність інформації	7,5
	Зручність та структурованість інформації	7
Дніпровський районний суд (Сергієнка)	Повнота наявної інформації	5,5
	Актуальність інформації	5,5
	Зручність та структурованість інформації	3
ОАСК	Повнота наявної інформації	6
	Актуальність інформації	6
	Зручність та структурованість інформації	6
Оболонський районний суд	Повнота наявної інформації	5
	Актуальність інформації	5
	Зручність та структурованість інформації	5
Печерський районний суд	Повнота наявної інформації	3,5
	Актуальність інформації	3,5
	Зручність та структурованість інформації	3,5
Подільський районний	Повнота наявної інформації	6

суд (Хорива)	Актуальність інформації	5
	Зручність та структурованість інформації	6
Святошинський районний суд (Жилянська)	Повнота наявної інформації	3,5
	Актуальність інформації	3,5
Солом'янський районний суд (Шутова)	Зручність та структурованість інформації	2,5
	Повнота наявної інформації	3
Шевченківський районний суд	Актуальність інформації	3
	Зручність та структурованість інформації	3
	Повнота наявної інформації	7
	Актуальність інформації	6,5
	Зручність та структурованість інформації	7

Примітка: максимально можливий бал за 1 критерій – 22 бали.

Методологія здійснення моніторингу інформаційного забезпечення приміщень судів м.Києва

Мета моніторингу

Оцінка рівня забезпечення приміщень місцевих загальних судів у місті Києві інформацією, яка є необхідною для реалізації своїх прав та свобод користувачами судових послуг.

Об'єкти моніторингу

Приміщення Шевченківського районного суду міста Києва, Печерського районного суду міста Києва, Подільського районного суду міста Києва, Голосіївського районного суду міста Києва, Дніпровського районного суду міста Києва, Деснянського районного суду міста Києва, Святошинського районного суду міста Києва, Оболонського районного суду міста Києва, Солом'янського районного суду міста Києва, Дарницького районного суду міста Києва.

Завдання моніторингу

1. Оцінка стану інформаційного забезпечення приміщень місцевих загальних судів міста Києва на відповідність критеріям повноти, актуальності, зручності та структурованості, зрозумілості.
2. Виявлення проблем, з якими найчастіше стикаються відвідувачі приміщення суду при отриманні інформації про судові послуги.
3. Виявлення позитивних практик щодо інформаційного забезпечення приміщення суду з метою його подальшого поширення в приміщеннях інших місцевих загальних судів.
4. Надання рекомендацій щодо уніфікації та підвищення рівня якості інформаційного забезпечення приміщень місцевих загальних судів.

Метод моніторингу

Моніторинг передбачає відвідування приміщень об'єктів моніторингу та здійснення повної фотофіксації усього інформаційного забезпечення (інформаційних дошок, стендів, вказівників тощо), наявного у приміщенні об'єкту моніторингу.

Окрім того, у ході відвідування приміщення об'єктів моніторингу заповнюється моніторингова анкета з оцінкою кожного параметру щодо відповідності заданим критеріям з обґрунтуванням чому саме була поставлена така оцінка.

Моніторинг також передбачає підготовку описового звіту за наслідками відвідування приміщень кожного окремого суду з додаванням фото, описом оцінки інформаційного забезпечення приміщення суду.

Параметри оцінювання

Параметри поділені в залежності від виду інформації, яка потрібна під час отримання визначеної судової послуги відвідувачем приміщення суду. Особи, котрі здійснювали оцінку інформаційного забезпечення приміщень судів І інстанції м. Києва, оцінювали якість наступних інформаційних матеріалів:

- Інформація щодо ознайомлення з матеріалами справи.
- Інформація про права учасників судового процесу.
- Інформація про подання заяв та клопотань.
- Інформація про отримання рішення суду вперше та повторно.
- Інформація про отримання виконавчого листа.
- Інформація щодо подання позовної заяви.
- Інформація про подання апеляційної скарги.
- Інформація про порядок усунення недоліків у позовній заяві або апеляційній скаргі.
- Інформація про звільнення (розстрочення, відстрочення, зменшення) від сплати судового збору.
- Інформація про порядок сплати судового збору.
- Інформація про визначення розміру судового збору.
- Інформація про порядок сплати застави.
- Інформація про порядок повернення судового збору.
- Інформація про безоплатну правову допомогу.
- Інформація щодо медіації.
- Інформація щодо приватних виконавців.
- Інформація щодо суду присяжних.
- Інформація про центри пробації.
- Інформація щодо виконання судового рішення.
- Інформація щодо здійснення фото- та відеофіксації в судовому процесі та доступу до зали судових засідань.
- Інформація про прийом громадян посадовими особами суду.

Зазначена інформація була об'єднана в змістові блоки з метою зручності здійснення оцінки за критерієм предмету регулювання.

Шкала та порядок оцінювання

Кожен параметр оцінюється на відповідність чотирьом критеріям:

- Повнота інформації.
- Актуальність інформації.
- Зручність та структурованість інформації.
- Зрозумілість інформації.

Максимальний можливий бал за відповідність критеріям повноти, актуальності, зручності та структурованості інформації - 1. У випадку повної невідповідності цим критеріям оцінка становить 0 балів. При частковій відповідності цим критеріям виставляється бал у розмірі 0,5.

Оцінка за відповідність критерію зрозумілості інформації не ставиться, а лише описується суб'єктивне враження монітора з обґрунтуванням відповідного висновку монітора.

Таким чином, максимально можливий бал, який може бути виставлений за кожний параметр, становить 3 бали.

У випадку, якщо при аналізі повноти інформації була встановлена повна відсутність такої інформації та відповідно оцінено у 0 балів, то для інших критеріїв оцінка також встановлюється у 0 балів. Тобто, 0 балів за оцінку певного параметру можна отримати лише у випадку повної відсутності досліджуваної інформації у приміщенні суду.

Результати моніторингу

На основі результатів оцінки інформаційного забезпечення приміщень судів м. Києва було розроблено рекомендації щодо покращення рівня інформаційного забезпечення місцевих загальних судів.

Результати моніторингу та оцінки інформаційного забезпечення місцевих загальних судів міста Києва можуть бути використані у своїй діяльності: 1) Радою суддів України; 2) Державною судовою адміністрацією України та відповідними територіальними управліннями; 3) судами першої інстанції.

Про Програму USAID «Нове правосуддя»

Про програму

Програма реформування сектора юстиції «Нове правосуддя» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) працює в Україні з жовтня 2016 року.

Мета програми – надання підтримки судовій владі, Уряду, Парламенту, адвокатській спільноті, правничим школам, громадянському суспільству, ЗМІ та громадянам у створенні умов для функціонування незалежної, підзвітної, прозорої та ефективної системи правосуддя, яка забезпечує верховенство права, та у боротьбі з корупцією.

Програма USAID «Нове правосуддя» ґрунтує свою діяльність на здобутках попередніх проектів USAID «Україна: верховенство права» й «Справедливе правосуддя» та використовує їх досягнення для координації тісної співпраці з українськими партнерами, проектами USAID та Уряду США й іншими проектами міжнародних донорських організацій в Україні.

Місія програми

Сприяти демократичному та економічному розвитку України, надаючи допомогу в становленні справедливої, незалежної, прозорої та відповідальної судової системи.

Бачення програми

Ми працюємо заради утвердження в Україні незалежної, очолюваної ефективними лідерами судової влади, якій довіряє українське суспільство.

Програма «Нове правосуддя» зосереджує роботу на п'яти основних завданнях:

- Зміцнення суддівської незалежності та самоврядування;
- Підвищення підзвітності та прозорості судової влади;
- Сприяння удосконаленню судового адміністрування;
- Підвищення якості правничої освіти з метою покращення професійної підготовки кадрів для судової системи;
- Розширення можливості доступу до правосуддя та захисту прав людини.

Детальнішу інформацію про програму можна отримати за телефоном +38 (044) 581-3303, на вебсайті www.newjustice.org.ua або на сторінці у Фейсбук: fb.com/usaidth.newjustice.

Про ГО «Центр демократії та верховенства права»

Центр демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) – громадська організація, заснована українськими юристами у 2005 році. Місією ЦЕДЕМ є сприяти розвитку суспільства активних та відповідальних громадян.

ЦЕДЕМ працює у сферах аналітики та адвокації, спрямовуючи свої зусилля на побудову правової держави, розвиток якісних та незалежних медіа, підтримку громадських платформ і рухів.

Втілюючи свою місію ЦЕДЕМ сконцентрував свою роботу у трьох напрямках: утвердження верховенства права; розвиток незалежних медіа; посилення ролі громадянського суспільства

ЦЕДЕМ є засновником та активним учасником таких важливих ініціатив як Рух Чесно, Реанімаційний пакет реформ, Незалежна медійна рада, Кампанія "За безпечні дороги", Рух Стоп Цензурі, Міжнародна школа медіа права та інші.

Більше про роботу Центру у річних звітах <http://cedem.org.ua/who-we-are/richnyj-zvit>